

ROMÁN
Josefa Aug. Tomiče.

Bosenský drak.

Autorisovaný
překlad
prof. Frant. Fehouna.

(Pokračování.)

Marijan se uklonil i chrčel odejti, ale Husein chopil je za ramene. "Počkej ještě, chlapíku! Víš, žes zasnouben a že miluješ své děvče. Přeješ si snad navrátiti se domů? Nuže rci na svědomí!"

"Pane," vece mladý hajduk. "mám se v tuto chvíli uavřít, kdy jsi mne opásal mečem, abych bojoval jako bohatýr? Ani za celý svět bych toho neučinil. Bůh dá, že přijde doba, kde se navráťím k svým, ale nyní od tebe odstoupím, i půjdu za tebou, byť i do pekla!"

Husein poklepal mu na rameno a pravil na to polovážnou tvář, jako by sám k sobě mluvil:

"Tož krácej za mnou, za toutéž hvězdou, buď k slávě nebo k záhubě!"

X.

O polednách svolal Husein kapitán k poradě všechny vojvody svého vojska. "Jak naložiti máme s vezírem?" tázal se Husein shromážděných bejů a kapitánů.

"Musíme jej oběsiti, toho osmanského psa," zvolali někteří. "Dželaledin a Avdurahim vezírové lépe nakládali s našimi Bosňáky." Nečiňte toho bratři, přimlouval se starý Mustaf bej Vilič, "vždyť nikomu neublížil."

"Co pravíš nešťastníče?" připomenul Ahmetbej Altomanovič, syn Rustemův, což je to něco dobrého, co učinil mému svaku Ali pašovi Vidaiči? Po té ujal se slova duvaňský bej Teskeredžič: "Bohatýři! Všem vám je povědomo, že jsme povstali uslyševše, že vezír oblekl se v šat nizamský a usltánovy reformy poznovu ohlašoval. Nyní je v moci naší, a jako prvě poslouchal sultána, bude nyní poslouchati nás. Co provinil, z toho se musí veřejně káti. Oblekl se v křesťanský šat nizam-

ský, nyní musí jej svléci a obléci oděv starých bosenských vezírů. A aby celý svět viděl, jak se prohřešil, musí kromě toho vzíti abdest a po více dnů konati dovu, až s sebe smyje ten hřích."

Mírnější vojvodové, jichž byla veliká většina, přidali se ihned k návrhu beje Teskeredžiče, toliko sobě otázku položili: co potom?

"Potom počínal znovu bej Teskeredžič po krátkém rozvažování, potáhneme do Heregoviny a vezmeme s sebou vezíra. To bude pro nás prospěšno, uebot ti, kteří nejsou ještě rozhodnuti, majlí jíti s námi či nic, ihned k nám se přidají, jak mile uvidí, že je vezír s námi. S ním se dostaneme až k samému Cařihradu."

"Výborně sláva!" projevovali souhlas všickni beji s návrhem Teskeredžičovým, toliko Husein se zasmušil a silným hlasem takto promluvil:

"Nač ty šašky? To může toliko krátkozraké lidi oslepiti, neboť každý rozumný vědět bude, že vezír nejde s námi dobrovolně a že mu ani na mysl nepřipadá, aby sbíral vojsko proti svému sultánu. Chcete-li již, aby to pokání učinil, tož bude nejlépe, když jej později za jeho nizamy pošleme. Bude-li s námi, mohl by nám ještě překážeti."

Husein měl úplnou pravdu se stanoviska svého, ale většina přidala se k beji Teskeredžiči a tak bylo usnešeno, že vezír, až vykoná veřejné pokání, má táhnouti s ostatním vojskem do Hercegoviny a dále.

"Když si toho všickni přejete, budiž tak!" pravil poněkud mrzutě Husein a dal dovésti vezíra přek sebe.

Bej Zlatarevič dovedl Morali pašu před radu. Zajatý vezír byl všecek zničen, a nyní se ho zmocnil ještě i strach, neb od Bosňáků nic dobrého nečekal.

"Tys, vezíre," promluvil Husein kapitán s vážnou tvář, urazil naše staré obyčeje a zneuctil naše svatyně, obleknuv se v evropský šat, a jav se prohlašovati císařské reformy."

"Tak mi rozkázal sultán, a já jsem jeho služebník, i musím plniti jeho vůli," pravil pokorně chytřý Osman.

"Vím to, a kdyby toho nebylo zaplatil bys draze svou drzost. Ostatně musíš každým způsobem svého hřichu pykati. Ten evropský oděv svlekneš na místě a oblékneš odložený šat bosenských vezírů. Pak vezmeš abdest, abys svou špínu smyl, a po několik dnů budeš veřejně konati dovu, aby ti Allah prominul tvé poblouznění, a to tak dlouho, dokud neřekneš, že je dosti."

Uslyšev to vezír zesinal všecek v obličej, otevřel ústa, ale nemohl ani slova ze sebe vypraviti, tak přhlšně byl dojat. Chvějící se rty dávaly na jevo, jak zápasí sám s sebou. Veřejné pokání bylo neslýchaným ponížením proň, vezíra to bosenského, náměstka sultánova, jenž dosud neobmezeně vládl jménem a životem poddaného mu lidu.

"Jdi teď a převlec se", rozkázal po malé přestávce Husein.

Vezeir nepromluvil ani slova obrátil se a vyšel ven se svým průvodčím. Jak mu bylo rozkázáno, tak učinil. Oblekl se v oděv starých bosenských vezírů a obestoupen stráží šel činiti dovu nejprve ve veliké mešitě, pak v ostatních menších, a všude bral veřejně abdest.

Transvaňští Mohamedáné patřili na vezírovo veřejné pokání se zalíbením. "Výborně, tak je to v pořádku! Kdo veřejně potupí víru prorokovu, musí svého hřichu veřejně pykati. Před Bohem jsou sobě všickni rovni; byť si vezír nebo sedlák."

Tři dny po sobě činil vezír pokání a tu teprve řekl Husein, že je dosti. I bylo věru dosti, neb nebohý Osman skoro na duchu ochuravěl. Když se všecek unavený k večeru vrátil do svého vězení a bezduchý padl na pohovku, usedli k jeho hlavě žena i dceruška, a daly si práci, aby sladkými slovy umírnily krutou bolest nešťastného vezíra. Nezoufej, oče, těšila jej Zejna, krásná dcera jeho. "Allah nás vyprostí z toho soužení, a pak nebudeš více sloužiti sultánovi, nýbrž s námi v pokoji trávití své stáří."

"Půjdeme do krásného tvého Anadolu a užívati budeme rozkoší života rodinného," doložila choť jeho, ještě slušná ženština as 36 letá, pohladivši vezíra na čele.

"Ano, ano, tam půjdeme," odtušil vezír s hlubokým povzdechem, ale kéž se jen odtud vysvobodím, kéž se vyprostím z ukrutného zajetí."

Na zítřek časně z rána táhlo Huseinovo vojsko k Hercegovině vzavši sebou vezíra a jeho rodinu. I tam bylo vše připraveno k zbouření, i bylo jen potřebí sklízeti uzralé ovoce. Z Trávnika táhli Bosňáci rozvinuvše zástavy nejprve k skopljáčickému poli, kde přebývá nejvíce bejů a bosenských statkářů. Četné čty přidružily se tu k Huseinovi a u veliké slávy táhl drak bosenský dál a dále k jihu. Ubíraje se přes Bugojno a Kuproš stihl do Livna, kde ho již čekali se svými četami beji: Kulinovič z Kulen-vakufu, Filipovič z Glamoče, Delilagič z Cazina a mezi nimi neohrožený Krupa-kapitán s tisíci jinými bohatýry z bosenského Chorvátska. Když Husein vytrhl z Livna, čítalo jeho vojsko patnácte tisíc junáků. S tím vojskem táhl nyní k Mostáru, kam dle úmluvy měly přibýti čty z dolní Hercegoviny. (Pokr.)